

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2021 roku, w sprawie z powództwa M. B. oraz A. B. przeciwko M. W. o ustalenie, Sąd Rejonowy w Grudziądzu:

- w pkt I - przywrócił stronie pozwanej termin do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z dnia 04.06.2021r. w przedmiocie odrzucenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 12.05.2021 r.;
- w pkt II - odrzucił wniosek o sporządzenie uzasadnienia w/w postanowienia Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 04.06.2021 r.;
- w pkt III - oddalił wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 12.05.2021 r.

W uzasadnieniu wyżej wymienionego postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że wniosek o przywrócenie terminu został złożony w terminie oraz pełnomocnik pozwanego uprawdopodobnił, że nie dokonał w terminie czynności procesowej bez swojej winy. W związku z tym, Sąd Rejonowy uznał wniosek strony pozwanej o przywrócenie terminu za zasadny.

Następnie, Sąd I instancji zwrócił uwagę, że pozwany reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie opłacił wniosku o doręczenie postanowienia z dnia 4 czerwca 2021 roku. W ocenie Sądu Rejonowego, w takim przypadku Sąd nie wzywa strony działającej osobiście ani pełnomocnika, jeśli taki reprezentuje stronę, do uzupełnienia braku fiskalnego. W konsekwencji przyjętej wykładni, Sąd Rejonowy odrzucił wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z dnia 4 czerwca 2021 roku (uzasadnienie – k. 509v. akt).

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj.:

- art. 328 § 4 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że nieopłacenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku powoduje odrzucenie tego wniosku bez wezwania do jego opłacania, podczas gdy prawidłowa wykładania tego przepisu, odwołująca się w drodze analogii do wykładni przepisu art. 373 § 1 k.p.c. (poprzednio art. 370 k.p.c.) prowadzi do wniosku, że wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia orzeczenia i doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem podlega odrzuceniu, wyłącznie gdy należnej od niego opłaty nie uiszczono pomimo wezwania pod rygorem odrzucenia wniosku i to niezależnie od tego czy strona jest zastępowana przez zawodowego pełnomocnika czy też nie;
- art. 328 § 4 k.p.c. w zw. z art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie wezwania strony do opłacenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku w kwocie 100 zł, co miało wpływ na wynik sprawy, gdyż doprowadziło do odrzucenia wniosku bez uprzedniego wezwania strony wnioskującej.

Mając na względzie podniesione zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz zasądzenie solidarnie od powódek zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego wedle norm prawem przepisanych (zażalenie – k. 513 – 518 akt).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Na wstępie należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni popiera stanowisko strony pozwanej, zgodnie z którym jeżeli wniosek o uzasadnienie ma braki formalne lub fiskalne, przewodniczący powinien wezwać do ich uzupełnienia w wyznaczonym terminie. Sąd w każdym przypadku ma obowiązek zbadania, czy wniosek o sporządzenie uzasadnienia nie posiada braków formalnych lub fiskalnych i musi wezwać stronę do ich uzupełnienia. Nie ma znaczenia przy

tym, czy strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, gdyż art. 328 § 4 wyłącza możliwość zastosowania art. 130^{1a} oraz 130² § 1 i 2 (zob. O. M. Piaskowska [w:] M. Kuchnio, A. Majchrowska, K. Panfil, J. Parafianowicz, A. Partyk, T. Partyk, A. Rutkowska, D. Rutkowski, A. Turczyn, O. M. Piaskowska, Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2021, art. 328).

Zażalenie strony pozwanej okazało się jednak niezasadne z innych przyczyn. Sąd Okręgowy, korzystając z możliwości zbadania zasadności przywrócenia uchybionego terminu, doszedł do wniosku, że stronie pozwanej niezasadnie został przywrócony termin do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z dnia 4 czerwca 2021 roku. W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy, w granicach kontroli zachowania warunków formalnych apelacji, którą sąd drugiej instancji przeprowadza na podstawie art. 373 k.p.c., mieści się również sprawdzenie zasadności przywrócenia uchybionego terminu do wniesienia apelacji. Uchylenie postanowienia sądu pierwszej instancji uwzględniającego wniosek o przywrócenie terminu może jednak nastąpić jedynie w sytuacjach, w których w okolicznościach sprawy zachodzi pewna ku temu podstawa (postanowienie SN z 28.06.2019 r., IV CZ 47/19, LEX nr 2713742). Powyższe stanowisko jest aktualne także na gruncie przedmiotowej sprawy. Dodać również należy, że Sąd II instancji na podstawie przepisu art. 380 k.p.c. ma możliwość rozpoznać zasadność postanowień zapadłych w sądzie pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego, powołane we wniosku o przywrócenie terminu okoliczności w żadnym razie nie uzasadniają przywrócenia terminu dla dokonania czynności procesowej. Pełnomocnik pozwanego wskazał, że nie był w stanie złożyć w terminie wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia ze względów zdrowotnych. W szczególności pełnomocnik podkreślił, że w październiku 2020 roku przechodził zakażenie COVID – 19, po zakończeniu którego, podczas badań lekarskich, stwierdzono u niego nadciśnienie tętnicze. Dalej wskazał, że w okresie od 25 czerwca 2021 zaczął się gorzej czuć, przebywał na zwolnieniu lekarskim i nie mógł dojechać do kancelarii.

Argumentacja powołana w treści wniosku jest dla Sądu Okręgowego nieprzekonująca, a uchybienie terminu niewątpliwie nastąpiło z winy pełnomocnika pozwanego. Przede wszystkim zakażenie się pełnomocnika COVID – 19 miało miejsce pół roku wcześniej. Ponadto, również rozpoznane u pełnomocnika nadciśnienie tętnicze nie uprawdopodobnia braku winy w niezłożeniu w terminie wniosku o uzasadnienie postanowienia. Podkreślenia wymaga, że przywrócenie terminu jest możliwe wtedy, gdy strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy (art. 168 § 1 k.p.c.). Przyjmuje się, że brak winy podlega ocenie na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony należycie dbającej o swoje interesy. Przeszkoda, uzasadniająca przyjęcie uprawdopodobnienia braku winy, zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w ogóle, tj. w sensie obiektywnym było niemożliwe albo nie można było oczekiwać od strony, że w danych okolicznościach zachowa wyznaczony termin procesowy. Możliwość przywrócenia terminu wyłączają nawet takie zachowania, którym można przypisać charakter lekkiego niedbalstwa (por. postanowienie SN z 15.09.2017 r., III CZ 31/17, LEX nr 2382412).

Dodać należy, profesjonalny pełnomocnik powinien wiedzieć, że w ostateczności jest możliwość złożenia wniosku drogą mailową. Sąd winien wniosek wniesiony elektronicznie uwzględnić i wezwać do uzupełnienia jego braków formalnych. Stanowisko powyższe potwierdza pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., III CZP 9/12, OSNC 2012/11/128, w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że: „Wydruk niedopuszczalnego środka odwoławczego wniesionego drogą elektroniczną może być potraktowany jako środek odwoławczy niewniesiony tą drogą, jeżeli usunięty zostanie brak podpisu (art. 130 § 1 w związku z art. 126 § 1 pkt 4 k.p.c.); datą wniesienia tego środka do sądu jest wtedy data wykonania wydruku (art. 130 § 3 k.p.c.).” W konsekwencji, w sytuacji, gdy jak twierdzi pełnomocnik nie mógł on wsiąść do samochodu i jechać do kancelarii, skorzystanie z możliwości złożenia wniosku drogą elektroniczną, jawi się jako zasadne.

Mając powyższe na względzie, pomimo że należało przyznać rację skarżącemu w kwestii wezwania pełnomocnika do uiszczenia opłaty od wniosku o sporządzenie uzasadnienia, to argumenty podniesione przez pełnomocnika pozwanego we wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, niewątpliwie nie pozwalały na

przyjęcie uprawdopodobnienia braku winy. Z treści wniosku o przywrócenie terminu w żaden sposób nie wynika, aby strona z przyczyn obiektywnych nie miała możliwości zachowania terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie. W związku z tym, Sąd Okręgowy uznał, że wniosek strony pozwanej w istocie jest spóźniony.

W konsekwencji niezasadnego przywrócenia stronie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, zażalenie pozwanego podlegało oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c.